

RAPORTTI

NOPEAT KOKEILUT – LAINAAMO

By Iisalmi

 KierRe

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Pohjois-Savon liitto tukee
maakunnan
menestystä

1. HANKKEEN TAUSTA JA TAVOITTEET

Iisalmen ja Kuopion kaupunki, Navitas Kehitys Oy Varkaudesta ja ProAgria Pohjois-Savo toteuttavat Kiertotalouden ja resurssiviisauden toteuttaminen Pohjois-Savossa eli **KierRe-hanketta** vuoden 2018 loppuun saakka. Hanketta rahoittavat Pohjois-Savon Liitto (EAKR ja valtion rahoitus 70%, Pohjois-Savon kehittämisrahasto (5%) ja toteuttajat. Hankkeen yhtenä tehtävänä on toteuttaa pilotoiteja alueella resurssiviisauteen ja kiertotalouteen liittyen.

Iisalmen kaupunki, Navitas Kehitys Oy ja Kuopion kaupunki kilpailuttivat KierRe-hankkeelle nopeita ja ketteriä kokeiluja HankintaSammossa alkuvuonna 2018. Tavoitteena oli saada tarjouksia piloteista, jotka edistävät resurssiviisautta ja kiertotaloutta.

Ylä-Savon TOIMI- työvalmennussäätiö sr. jätti määräaikaan mennessä tarjouksen pilotista, jossa testataan tavaralainaamon toimintaa Iisalmissa. Lainaamo- hankkeen tavoitteena on selvittää tarkemmin a) olisiko tavaralainaamo toiminnalle Iisalmissa konkreettisia edellytyksiä b) kaupunkipyörä lainauksen pienimuotoinen kokeilu.

KierRe- hanke oli tehnyt syksyllä 2017 kyselyn kuntalaisille Iisalmen nettisivuilla.

12. Mitä yhteisiä tavaroita tai esineitä voisit käyttää omistamisen sijaan?

Vastaajien määrä: 41, valittujen vastausten lukumäärä: 114 (pystyi valitsemaan usean vastausvaihtoehdon)

	N	Prosentti
Auto	11	26,83%
Polkupyörä tai sähköpyörä	18	43,9%
Tavarapyörä (pyörä, jossa on laatikko tavarankuljetusta varten)	14	34,15%
Harrastusvälineet ja pelit	26	63,41%
Työkoneet ja -välineet	28	68,29%
Vaatteet ja tekstiilit	6	14,63%
Astiat ja muut kodin tavarat	7	17,07%
Millaisia mahdollisia muita yhteiskäyttöpalveluita haluaisit hyödyntää?	4	9,76%

Tämän kyselyn perusteella TOIMI- säätiön Lainaamo- hanke alkoi selvittää tavaralainaamon edellytyksiä ja tehdä kaupunkipyöräkokeilua.

2. HANKEAIKA

Iisalmen kaupunki ja TOIMI- säätiö solmivat sopimuksen kokeiluhankkeesta, joka toteutetaan ajalla 2.5. – 30.9.2018.

3. TOIMINNAT

Sopimusneuvottelut tilaajan Iisalmen kaupungin ja toteuttajan TOIMI- säätiön välillä käytiin huhtikuun 2018 lopussa, jolloin sovittiin hankkeen tavoitteista ja toimista.

Polkupyörien saamiseksi kunnostettavaksi laadittiin esite, jossa pyydettiin käytettyjä polkupyöriä lahjoitettavaksi hyvään tarkoitukseen kunnostettavaksi TOIMI-säätiölle. Esite liitteenä 1. Esitettä jaettiin ilmoitustauluille, Facebook-sivuille ja nettisivuille.

Polkupyöriä alkoi toukokuun aikana tulla lahjoituksina TOIMI- säätiölle.

Nuorten työllistäminen ja siten nuorille ensimmäisen työpaikan tarjoaminen oli yhtenä TOIMI- säätiön tavoitteena Lainaamo-hankkeessa. Kesäkuussa kolme, välillä neljäkin

nuorta kesätyöntekijää työllistyi pyöräpajaan. Ohjaajina nuorilla olivat kaksi TOIMI- säätiön puutyöosaston työvalmentajaa ja pyöräpajan ohjaajaksi siirretty TOIMI- säätiöllä määräaikaaisessa työsuhteessa oleva työntekijä.

Kesäkuun aikana kesätyöntekijät ja pyöräpajan ohjaaja saivat kunnostettua ja maalattua kymmenen lahjoituksena saatua polkupyörää. Polkupyörien väriksi etsittiin mahdollisimman lähelle Iisalmen kaupungin markkinoinnissa käyttämä sininen sävy. Tarrat kaupunkipyöriin tulostettiin TOIMI- säätiön kopiokeskuksessa.

Pyöriin liimattiin kahdenlaisia tarroja näkyviin kohtiin. Tarrat:

By Iisalmi

Heinäkuun 6. päivä vietiin ensimmäiset 5 aikuisten pyörää ja yksi nuorten pyörä Iisalmen torille kaupungin osoittamaan pyörätelineeseen.

Pyörätelineen viereen kiinnitettiin myös opastetauluja, joissa kerrottiin pyörien olevan vapaasti kaupunkilaisten ja turistien käytössä kunhan palauttaa pyörän saman päivän aikana telineeseen. Opastetaulu on kuvassa.

Heinäkuun 17. päivänä vietiin toinen erä kunnostettuja polkupyöriä torin telineeseen.

Toisessa erässä oli yksi aikuisten pyörä, kaksi nuorten pyörää ja kaksi lasten pyörää. Heinäkuun lopussa vietiin vielä yksi erä kunnostettuja pyöriä toriparkkiin. Tuolloin oli saatu kunnostettua 2 nuorten ja yksi lasten pyörä.

Yhteensä lahjoituksena saatuja polkupyöriä kunnostettiin ja vietiin toriparkkiin:

- 6 aikuisten pyörää
- 5 nuorten pyörää
- 3 lasten pyörää
- eli yhteensä 14 pyörää

Paikallisten yritysten kiinnostusta lähteä sponsoroimaan mahdollisia tulevia lainattavia sähköpyöriä kartoitettiin myös.

4. TIEDOTUS KAUPUNKIPYÖRISTÄ

Tiedotusta polkupyörien vastaanotosta TOIMI- säätiölle julkaistiin TOIMI- säätiön nettisivuilla, Instagram- sivuilla ja Facebook- sivuilla. Facebook- sivuilta useat henkilöt jakoivat julkaisua omilla sivuillaan ja Puskaradio lisalmi- sivulla. Tiedotus Facebookin kautta on tavoittanut yli 2000 henkilöä.

Iisalmen kaupungin Minun Iisalmeni Facebook- sivuilla julkaistiin myös heinäkuun alussa tietoa pyörien saapumisesta torille käyttöön.

Hanke sai kesän aikana runsaasti julkisuutta mediassa. Iisalmen Sanomat julkaisi lehtijutut 26.6., 7.7., 10.7., 17.7. ja vielä 5.8. pikku-uutisen. Yläsavolainen ilmaisjakelulehti teki pikku-uutisen kaupunkipyörien tulosta käyttöön 12.7. Iisalmen kaupungin nettisivuilla oli tietoa hankkeen käynnistymisestä ja pyörien vastaanottamisesta.

10.7. YLE:n toimittaja tuli tekemään jutun kaupunkipyöristä ja se tuli ulos samana iltapäivänä YLE:n alueuutisissa radiossa. Juttu oli myös YLE:n nettisivuilla.

5. MUIDEN TAVAROIDEN LAINAUSMAHDOLLISUUKSIEN KARTOITUS

Muidenkin tavaroiden lainaamismahdollisuutta kartoitettiin. Esimerkiksi Helsingin seudun kirjastoista voi lainata myös esineitä ja laitteita, joita ei tarvitse joka päivä. Voi lainata esimerkiksi porakoneita, tennismailoja, luistimia, ompelukoneita, kuulokkeita, suksia, sykemittareita tai soittimia. Nokkakärkyt lainataan kirjastokortille, kuormapyörää lainatessa tehdään sopimus. Iisalmen kirjastossa on lainattavia esineitä tällä hetkellä lautapelejä (hyvä valikoima), konsolipelejä ja soittimia. Aiemmin Iisalmen kirjastossa on ollut lainattavissa myös kävelysauvoja ja sykemittareita, mutta niiden lainauksesta on luovuttu vähäisen kysynnän vuoksi.

Lainaamo- selvitystyössä keskityttiin selvittämään kaupunkipyörien ohella harrastusvälineiden ja työkoneiden vuokraustarjontaa lisäalassa. Näiden lainaamiseen oli eniten kiinnostusta syksyllä 2017 KierRe- hankkeen kyselyssä.

SUP- laudat voisi olla kiinnostava harrastusväline lainattavaksi. SUP- lautoja tarjoavat tosin vuokralle ainakin kolme eri yrittäjää lisäalassa. Ketunpolku safarit & seikkailut vuokraa SUP-lautojen lisäksi soutuveneitä, kanootteja ja kajakkeja. Hupirentti vuokrasi kesällä 2018 lisäalmen satamassa vesijettejä, SUP-lautoja, vetorenkaita, moottoriveneitä, vesisuksia, banaaniveneitä, FatBikejä viikonloppuisin, arkena sopimuksen mukaan. SUPlisäalmi vuokraa lautoja Haukiniemen rannasta. He ilmoittavat ilmoitustauluilla kaupungilla ja Facebook-sivuilla.

Työkoneita ja - välineitä vuokraavat monet yritykset lisäalassa. Esimerkiksi Lyytisen Rak- välinevuokraus Oy vuokraa taljoja, tunkkeja, nostimia, kuormaliinoja, kottikärryjä, peräkärryjä, minikaivureita ja yleiskuormaajia. Peräkärryjä vuokraavat useat huoltoasemat ja autoliikkeet. KL- Hynynen Oy vuokraa lisäalassa peräkärryjä ja minikaivureita. Martikaisen Konevuokraamo Oy:llä, jonka lähimmät toimipisteet ovat Lapinlahdella ja Pielavedellä on tarjolla erittäin monipuolisesti rakennuskalustoa ja työvälineitä. Ramirentillä on toimipiste lisäalmen Teollisuuskylässä ja vuokralle tarjotaan monenlaista rakentamiseen ja kuljetukseen liittyvää kalustoa.

Kaupunkivenekokeiluja on tehty aiemmin Suonenjoella ja Espoossa. Suonenjoen kokeilu oli Suomen ensimmäinen ja toteutus siinä yksinkertainen. Veneet on lukittu ja paikalliselta Teboil- huoltamolta saa siihen avaimen. Teboil on auki arkisin klo 21:00 asti ja myös viikonloppuisin auki. Teboililla tarkistetaan lainaajan henkilöllisyys ja otetaan allekirjoitus. Avain sopii myös veneessä olevaan laatikkoon, jossa säilytetään veneen tappia ja äyskäreitä. Neljän tunnin soudun jälkeen otetaan tappi pois, lukitaan laatikko ja vene ja palautetaan avain Teboilille. Espoon kaupunkiveneet saa käyttöön kirjautumalla pankkitunnuksilla järjestelmään, maksamalla 20€ kausimaksun ja varaamalla veneen puhelimen sovelluksella. Veneillä saa soutaa niin usein kuin haluaa 2 tuntia kerrallaan.

6. KAUPUNKIPYÖRÄT MUUALLA JA KAUPUNKIPYÖRIEN KÄYTTÖÖNOTTOJÄRJESTELMIEN KARTOITUS

Keväällä 2018 kaupunkipyöriä oli tulossa useammalle uudelle paikkakunnalle Suomessa. Helsingissä ja Espoossa kaupunkipyöriä on ollut jo aiemmin käytössä ja lisäksi Turussa, Tampereella ja Imatralla otetaan kaupunkipyörät käyttöön kevään 2018 aikana. Tampereella ja Imatralla kaupunkipyörät ovat asemattomia, Tampereen Hervantaan sijoittuvassa palvelussa pyörät ovat lisäksi sähköavusteisia.

Kuopiossa on kaupunkipyörien hankinta käynnissä ja Oulussa valmistellaan hankintaa. Liikennevirasto on myöntänyt Imatran ja Kouvolan kaupungeille liikkumisen ohjauksen valtionavustusta vuodelle 2018 asemattomien kaupunkipyörien pilotointia varten.

Kouvolassa pilotointi toteutetaan yhteistyössä Kotkan kaupungin kanssa kevyenä ja edullisena kaupunkipyöräjärjestelmänä. Pyörien vuokraus toteutetaan Donkey Republic sovelluksella ja pysäkit ovat siirrettäviä telineitä, käytännössä GPS-lokaatioita. Lisäksi kymmenissä muissakin suomalaisissa kunnissa harkitaan kaupunkipyöriä.

Liikennevirasto on tehnyt selvityksen ja ohjeistuksen kunnille: Asemattomien kaupunkipyörien ohjeistus kunnille, Liikenneviraston tutkimuksia ja selvityksiä 27/2017.

Käyttöönottojärjestelmiä kaupunkipyörille on siis ainakin kolmenlaisia:

1) Pantillinen lainaus

Esimerkiksi Kajaanissa kesällä 2018 käytössä olleessa järjestelmässä pyöriä lainatessa on esitettävä kuvallinen henkilöllisyystodistus ja maksettava 10 € käteispankki/pyörä, joka palautetaan lainaajalle pyörän palautuessa ajallaan. Kajaanin kaupunki tarjosi kesän 2018 ajaksi kaupunkipyöräpalvelun yhteistyössä Kajaanin ammattikorkeakoulun nuorten NY-yritys Orange Stonen kanssa. Pyöräilypiste on auki torilla päivittäin maanantaista perjantaihin 9.30-19:30 ja viikonloppuna 10:00-15:00. Pyöriä oli yhteensä 10 ja myös pyöräilykypäriä oli lainattavissa. Erityistä on, että kaksi pyöristä on sähköistettyjä. Toinen pyöristä on Energiayhtiö Loisteen sponsoroima sähköistetty Loistepyörä ja toinen on Kajaanin ammattikorkeakoulun sponsoroima KAMK-pyörä. Sähköistetyt pyörät soveltuvat erityisen hyvin muun muassa senioreille.

Hämeenlinnan kaupungilla oli kesällä 2018 viisi lainattavaa kaupunkipyörää, joita voi lainata arkisin palvelupiste Kastellista klo 9–16. Lainaajan tulee esittää kuvallisen henkilötodistuksen (esim. kuvallinen Kela-kortti, ajokortti, passi) ja täyttää lainauskaavakkeen. Alle 15-vuotias tarvitsee huoltajan allekirjoituksen lomakkeeseen. Pyörän pantti 20 €, jonka lainaaja saa takaisin, kun palauttaa pyörän ehjänä. Jos pyörää ei palauta saman päivän aikana menettää 20 €:n pantin.

2) Asemallinen järjestelmä

Modernissa kaupunkipyöräjärjestelmässä käyttäjä tunnistetaan älykortin avulla, joka vähentää merkittävästi vandalismia ja varkauksia. Järjestelmä koostuu asemista ja polkupyöristä. Pyörän voi tunnistautumisen jälkeen irrottaa asemasta, ja sen voi palauttaa mille tahansa asemalle, jossa on tilaa.

Suomeen on Helsingin olemassa olevan lisäksi tulossa kaupunkipyöräjärjestelmiä nykytiedon valossa keväällä 2018 Espooseen ja Turkuun. Espoon ja Turun järjestelmät perustuvat asemiin, tosin Turun järjestelmässä (toimittajana NextbikePoland) on mahdollisuus myös osittain asemattomiin pyöriin. Helsingin, Turun ja Espoon kaupunkipyöräjärjestelmät perustuvat kaupungin hankintaan ja sitä kautta normaaliin kilpailutukseen.

Turun hankintamalli on ollut sikäli innovatiivinen, että siinä on erikseen kilpailutettu operointi, markkinointi ja digitaalinen mainostaminen. Asiakkuus ja kerättävä data ovat kaupungin hallussa, josta on paljon hyötyä järjestelmän ja sen palvelujen kehittämisen kannalta. Järjestelmälle ollaan luomassa vahva Föli-brändi, joka korostaa kaupunkipyörien kuulumista osaksi joukkoliikenteen palveluketjua.

3) Asemattomat järjestelmät

Kaupunkipyörien vauhti kiihtyy tällä hetkellä Suomessa. Asemattomia kaupunkipyöriä tarjoavien uusien yritysten ilmestyminen markkinoille on lisännyt kierroksia entisestään. Suomessa useat kunnat ovat hankkimassa omia järjestelmiä ja markkinoilta tarjoutuu uusia toimijoita ja ratkaisuja erilaisiin tarpeisiin.

Asemattomat kaupunkipyörät perustuvat digitalisaation tuomiin mahdollisuuksiin, kuten älykkäisiin lukkojärjestelmiin ja niitä tukeviin älypuhelinsovelluksiin. Nämä mahdollistavat pyörän jakamisen usean käyttäjän kesken ilman tarvetta erillisiin asemiin. Pyörät voivat olla

pysäköitynä vapaisiin pyörätelineisiin tai niille voidaan varata ja määrittää digitaalisesti omia alueita kaupunkitilassa.

Asemattomat kaupunkipyöräjärjestelmät tarjoavat kaupungeille ja kunnille parhaimmillaan uuden ja kustannustehokkaan tavan edistää pyöräilyä, sujuvia matkaketjuja ja joukkoliikenteen houkuttelevuutta.

Suomen ensimmäinen kokonaan asemattomiin kaupunkipyöriin pohjautuva järjestelmä oli tulossa Vantaalle keväällä 2018. Vantaan kaupunkipyörät olisivat eronneet Helsingin Seudun Liikenteen (HSL) kaupunkipyörämallista muun muassa sillä, että järjestelmässä ei olisi ollut kiinteitä asemia. Niin sanotuissa asemattomissa kaupunkipyörissä on älylukko ja vapaita pyöriä voi paikantaa matkapuhelimen sovelluksen avulla. Alunperin suunnitelmissa oli, että ulkomaalaiset yritykset Urbo ja oBikes olisivat kokeilleet omaa kaupunkipyörätoimintaansa ensi kesänä Vantaalla. Järjestelmää ensiesiteltiin marraskuussa 2017 Tikkurilassa. Singaporelainen oBikes vetäytyi kuitenkin yllättäen kaupunkipyörien toimituksesta (Vantaan Sanomat 10.4.2018).

Kiinnostusta asemattomien kaupunkipyörien mahdollisuuksista on kartoitettu laajasti kunnissa ja ainakin Tampereella, Jyväskylässä, Lahdessa, Kuopiossa, Joensuussa, Lappeenrannassa, Vaasassa, Hyvinkäällä, Tuusulassa, Järvenpäässä, Kotkassa ja Kouvolassa on vireillä vähintäänkin alustavalla tasolla keskusteluita asemattomien kaupunkipyörien kokeilemisesta.

Kotka ja Kouvola (yhteishanke) sekä Imatra saivat Liikennevirastolta rahoitusta tälle vuodelle liikkumisen ohjauksen valtionavustuksesta asemattomien kaupunkipyörien pilotoimista varten osana hankkeitaan.

Asemattomien kaupunkipyöräjärjestelmien merkittävin taloudellinen kilpailuetu tavanomaisiin järjestelmiin verrattuna ovat huomattavasti aiempaa pienemmät investointikulut. Investointikulujen alentuminen ei kuitenkaan ole poistanut tarvetta panostaa järjestelmien operointiin.

Pyöräpysäköinnin laadukas suunnittelu ja toteuttaminen sekä järjestelmän tasapainottaminen pyörien siirroilla ovat keskeisimmät edellytykset sille, että asematon järjestelmä voi toimia missään kunnassa.

Kunnan kannattaa noudattaa avoimuutta ja oma-aloitteellisuutta asemattomiin kaupunkipyöriin liittyvässä viestinnässään. Erityisesti silloin kun operaattoria ei valita hankintamenettelyn kautta, kunnan on hyödyllistä omaksua mahdollisimman aktiivinen ote viestintään.

Digitalisaation mahdollistamat asemattomat kaupunkipyörät ovat globaalissakin mittakaavassa varsin uusi ja nopeasti muuttuva ilmiö. Lisäksi toimijakenttä ja koko toimintaympäristö on muuttunut nopeasti. Siksi aiheesta ei ennen tämän ohjeistuksen kirjoittamista ole ollut saatavilla juuri mitään kokonaisvaltaisempaa yhteenvetoa.

Asemattomiin kaupunkipyöriin liittyy myös uhkakuvia, joiden mukaan kaupunkien rynnäkiläisyyden alan yrityksiä ilman lupaa tai yhteisiä pelisääntöjä. Järjestelmien asemattomuus on uusi tilanne, johon sisältyy myös riskejä. Suurin potentiaalinen asemattomiin kaupunkipyöriin liittyvä ongelma on pyörien häiritsevä kasautuminen.

Näissä uhkakuvissa lopputuloksena ovat heitteille jätettyjen kaupunkipyörien rökkiöt, jotka ovat seurausta huonosta suunnittelusta, operoinnista ja yhteispelin puuttumisesta kunnan ja yritysten välillä. Näiden lähinnä median hellimien uhkakuvien toteutuminen Euroopassa ja varsinkin Suomessa vaikuttaa tällä hetkellä erittäin epätodennäköiseltä.

Asemattomat järjestelmät perustuvat kokonaan mobiilisovellusten ja älylukon varaan. Siksi käyttämisen on oltava mahdollisimman helppoa ja houkuttelevaa. Pääsääntöisesti näin onkin. Asemattomien kaupunkipyörien sovelluksia on yleensä helpompaa ja miellyttävämpää käyttää kuin asemallisten järjestelmien raskaampia sovelluksia.

Toisaalta ilman asemia pyörät kasautuvat minne käyttäjät jättävät ne. Sinne tänne jätetyt pyörät voivat ärsyttää ihmisiä, ja kumoon jätetyt pyörät ovat alttiita ilkeille. Niinpä sekä pyörien saatavuus että tasapainottaminen on käyttäjäkokemuksen kannalta tärkeää.

Kaupunkipyörän käyttömukavuuteen vaikuttaa lisäksi käyttöjärjestelmä. Asemattomien pyörien käyttöjärjestelmät ovat karkeasti yleistäen selvästi pidemmälle kehitettyjä ja mukavampia käyttää kuin tavanomaisten järjestelmien sovellukset. palvelun laatu riippuu asemattomien pyörien kohdalla niin paljon mobiilisovelluksesta, että yritysten on ollut pakko kehittää sovelluksensa mahdollisimman mukaviksi käyttää. Tavanomaisten järjestelmien sovellukset ovat tältä osin yleisesti ottaen jäljessä.

Asemattomat kaupunkipyörät otettiin käyttöön Imatralla 25.7.2018. Pyörän saa käyttöön Easybike mobiilisovelluksella, jolla myös maksetaan kaupunkipyörän käytöstä. Imatran 50 kaupunkipyörää ovat perinteisessä mielessä asemattomia, mutta niillä on kuitenkin 15 Easybike parkkia, joissa pyöriä on varmimmin ja joihin pyörän voi jättää veloituksetta. Jos pyörän jättää parkin ulkopuolelle, siitä veloitetaan 50 senttiä. Kaupunkipyörien Easybike parkit ja vapaat pyörät löytyvät Easybike sovelluksen kartasta. Sovelluksen lataaminen on maksutonta, mutta se tulee ladata, jotta saa pyörän käyttöönsä.

Vuosien kehitystyön tuloksena sähköpyörät ovat vuonna 2018 hiljalleen tulossa osaksi sekä tavanomaisia että asemattomia järjestelmiä. Kiinnostava kysymys on, miten asemattomien järjestelmien toimittajat huolehtivat pyörien akkujen lataamisesta. Osa järjestelmätoimittajista on ratkaissut asian siten, että operaattori vaihtaa tyhjät akut täysiin. Vuonna 2013 San Sebastián oli ensimmäinen eurooppalainen kaupunki, jossa sähköpyörät otettiin käyttöön osana kaupunkipyöräjärjestelmää. San Sebastiánin järjestelmässä on 100 pyörää ja 12 kiinteää asemaa. Ensimmäinen kokonaan sähköpyöriin perustuva asematon kaupunkipyöräjärjestelmä Smideotettiin käyttöön huhtikuussa 2017 Zürichissä.

7. TULOKSET

Polkupyöriä saatiin hyvin lahjoituksina, vaikka toki pyörien kunto vaihteli paljon. Nuoria kesätyöntekijöitä työllistettiin kunnostamaan työvalmentajan opastuksella pyöriä. Nuoret saivat oppia pyörien korjaamisesta ja työelämätaitoja. Kaupunkilaisten ja matkailijoiden käyttöön saatiin yhteensä 14 pyörää. Tiedotus pyöristä oli kiitettävää, mediassa ja somessa oli paljon juttuja ja viestejä kaupunkipyöristä ja niiden liikkeistä kesän aikana.

Esimerkkinä keskiviikkona 8.8.2018 tekstiviestinä saatu kommentti kaupunkilaiselta:

Hei, tässöpä kokemuksia kaupunkipyöristä: kolme pyörää ole tuonut torille Pöllösenlahdelta pois kuleksimasta ja yhden lasten pyörän kaupungilta. Valitettavasti ei kaupunkilaiset taida olla vielä valmiita tällaiseen. Hyvä idea, mutta vaatii asukkailtamme harjoitusta ja vastuuta yhteisestä omaisuudesta. Ei tainnut toimia Neuvostoliitossakaan...;) terveisin Markku Ryynänen

Syyskuun loppuun mennessä oltiin saatua palautettua 3 aikuisten, 1 nuorten ja 2 lasten pyörää talvisäilytykseen TOIMI- säätiölle, joten 8 pyörää jäi palauttamatta. Kolmen paikallisen yrityksen kiinnostus lähteä sponsoroimaan mahdollisia tulevia lainattavia sähköpyöriä selvitettiin. Sähköpyörän hankintahinta vaihtelee 1500 – 2000€ välillä. Yrityksistä Olvi Oyj on lähtökohtaisesti kiinnostunut sponsoroimaan sähköpyöriä (puhelinkeskustelu talousjohtaja Tiina-Liisa Liukkonen ja hankepäällikkö H-L Tela 21.9.2018). Genelec Oy suhtautuu myös positiivisesti sponsorointiin (puhelinkeskustelu talousjohtaja Iiris Komulainen ja H-L Tela 4.10.2018). Kolmas kartoitettu yritys, Savon Siemen, selvittäisi ensin lukitussovelluksen käyttöönoton kustannukset tavanomaisiin polkupyöriin ennen kuin harkitaan sähköpyörän hankintaa (puhelinkeskustelu Antti Sarvela ja hankepäällikkö H-L Tela 4.10.2018).

SUP-lautoja, soutuveneitä, kanootteja ja kajakkeja vuokraa useampi yritys lisälnessä. Työkoneiden ja kaluston vuokraajia on lisälmen seudulla paljon ja lainaamotoiminta voisi aiheuttaa haittaa yritystoiminnalle. Lautapelejä on useissa baareissa asiakkaiden käytössä, mutta ne eivät toki ole lapsiperheiden käytettävissä. Lisälmen kirjastosta on mahdollisuus lainata lautapelejä ja konsolipelejä sekä soittimia. Alustavan selvityksen mukaan kirjastolla ei ole suurta kiinnostusta ottaa lisää esineitä lainattavaksi, johtuen tilan puutteesta, luetteloinnin ja logistiikan ratkaisujen haasteellisuudesta.

8. TALOUS

Tavarahankinnat

Pvm	€		
29.6.2018	168,74	TOKMANNI	renkaita, jarrupaloja, satuloita,
5.7.2018	260,38	TOKMANNI	soittokelloja, ketjuja, etukoreja
18.6.2018	19,29	Martti Vinni Oy	siveltimiä
18.6.2018	50,91	Martti Vinni Oy	maaleja
18.6.2018	11,20	Martti Vinni Oy	maaleja
YHTEENSÄ	510,52		

Vuokra	2015,00	polkupyörien varastona ja kunnostuspaikkana			
		hallin vuokra 1 kk			
		Vuokranantaja: Kiinteistö Oy Lammenkaari 4			
	Tunnit				
	Hankepäällikkö	Hallinto	Työvalmentajat	Kesätyöntekijät	Yhteensä
touko-kesäkuu	46	6	140	342	
heinäkuu	24	2	130	114	
elokuu	21	4			
syyskuu	21,5	6			
lokakuu	17	4			
yht.	129,5	22	270	456	879
palkkakulut	2 837	482	4 788	3532	11 639

Palkkakulut yht.	11 639
------------------	--------

Kustannukset yhteensä	14 164,52
-----------------------	-----------

9. JOHTOPÄÄTÖKSET

Kaupunkipyörien kunnostuskokeilu osoitti, että mielenkiintoa kaupunkipyörien yhteiskäyttöön on lisälnessä. Kaupunkipyörien tulisi olla kuitenkin lukittavia ja otettavissa käyttöön joko sovelluksella tai olla pantillisia. Käyttönoton luovutuspaikan tulisi mielellään olla illalla ja viikonloppuna auki oleva paikka. Pyörien parkkeja tulisi olla eri puolilla kaupunkia tai pyörät voisivat olla asemattomia, kuten viimeaikaisissa kokeiluissa ja Liikenneviraston suosituksissa. Liikennevirastolta voi hakea myös valtionavustusta kaupunkipyöräpilotointiin. Imatra on lisälmen kokoluokkaa oleva kaupunki (31.8.2018 27 000 asukasta). Siksi on tärkeää seurata, kuinka kaupunkipyöräkonsepti saman kokoluokan kaupungeissa toimii. Yrityksillä on kiinnostusta lähteä sponsoroimaan myös sähköpyörien käyttöä.

Kokeilun onnistumisena voidaan pitää sitä, että kaupunkipyörät saivat positiivista huomiota. Ne saivat paljon julkisuutta ja niistä puhuttiin. Kaupunkilaisten asenteissa voitiin havaita muutosta siten, että tavaroiden yhteiskäyttöön suhtaudutaan myönteisesti ja oltiin pahoillaan, ettei se vielä kaikkien käyttäjien osalta onnistunut. Kaupunkipyöräksi saatiin käytöstä poistuneita polkupyöriä, jotka TOIMI-säätiöllä kunnostettiin ja maalattiin. Näin se saivat lisää kilometrejä ja näin lisättiin resurssiviisautta.

Sen sijaan kaupunkipyörien palautusaktiivisuudessa oli toivomisen varaa ja osa pyöristä hävisi kokeilun aikana.

